

Saksbehandler: Rune Karlsen
Saksnr.: 2016/4949-2

Saksfremlegg

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
	Formannskapet	26.01.2017
	Kommunestyret	09.02.2017

Saksdokumenter ikke vedlagt:

Høring- Ny forskriftsbestemmelse i regelverket for offentlige anskaffelser

Saken gjelder

Krav om minimum 30 % miljøvekting ved offentlige anskaffelser.

Sakens bakgrunn og fakta

Stortinget ønsker å etablere en grønnere profil ved offentlige anskaffelser. Dette søkes gjort via både generelle målsettinger om grønnere offentlige anskaffelser og miljøbestemmelser i lovverket. Som en del av nasjonalbudsjettet for 2016 vedtok derfor Stortinget den 3. desember 2015 å be regjeringen om å innføre krav om minimum 30 % miljøvekting ved alle offentlige anbud der det er relevant (anmodningsvedtak).

Miljøbestemmelser har vært en del av både tidligere og nyere lovgivning. Regjeringen/fagdepartement har i tillegg vurdert det slik at forskriftsverket også bør inneholde en egen mer overordnet miljøbestemmelse som gjelder generelt og som følger opp miljøbestemmelser i loven og Stortingets anmodningsvedtak. I tråd med dette har fagdepartementet foreslått å presisere offentlige innkjøperes ansvar for å minimere miljøbelastningene:

1. forskrift om offentlige anskaffelser (§ 7-5 a)
2. innkjøpsregler i forsyningssektorene (§ 7-4 a)
3. forskrift om konsesjonskontrakter (§ 7-3 a)

Felles for bestemmelsene er at oppdragsgivere skal minimere miljøbelastningen ved sine anskaffelser, herunder stille miljøkrav og kriterier i alle trinn av anskaffelsesprosessen der det er relevant og knyttet til leveransen. Felles er også at der miljø brukes som tildelingskriterium bør dette forhold minimum vektet med 30 %.

Rådmannens vurdering

Foruten direkte anskaffelsesfaglige hensyn skal det i dag ved offentlige anskaffelser også tas mer «ikke-anskaffelsesfaglige hensyn».

Slike hensyn kommer til utslag både i lovpålegg (livssyklus-kostnader, universell utforming og miljø/miljømessige konsekvenser), i dokumentasjonskrav (skatteattest og HMS-erklæring), og i kontraktsvilkår som lærlingeklausul, antikontraktørklausul og krav til lønns- og arbeidsvilkår.

Aktuelle høring omhandler således ikke-anskaffelsesfaglige hensyn.

Miljøkrav kan - slik fagdepartementet selv nevner - være formålstjenlig som kriterium hvor oppdragsgiver ser klare miljøvennlige gevinster og hvor eventuelle tilbud generelt forventes å være nokså homogene. Like enkelt er det derimot ikke dersom man verken ser miljøgevinst eller kan forholde seg til noenlunde likelydende tilbud.

Et krav som nevnt vil kunne skape noe prosess. Dette først og fremst fordi et minimumskrav nødvendigvis vil måtte ha en viss åpning av skjønn i seg. Dernest er det jo slik - som også fagdepartementet selv nevner - at et miljøkrav kan redusere konkurransen fordi ikke alle leverandører kan håndtere strenge eller middels strenge miljøkrav. I tillegg er det naturlig at et minimumskrav nødvendigvis vil øke presset på den kommunale organisasjonen (som sådan). Det siktes her både til politiske prosesser (overordnede planer) og håndtering av fastsatte krav (saksbehandlernivå). Rådmannen ser imidlertid at argumentene mot et minimumskrav ikke entydig er negative; Eventuelle prosesser vil kunne være nyttig læring innenfor et arbeidsfelt som er i stadig utvikling. Dernest er det slik at miljøarbeid koster, og at miljøet som sådan forutsettes å være vinner dersom tilbydere som ikke kan levere miljømessig faller fra.

Det er i tillegg slik at det også kan anføres gode argumenter for å sette et slikt minimumskrav; Et minimumskrav vil kunne fremtvinge innovative løsninger, som igjen bidrar til alminneliggjøring og ansvarliggjøring av oppdragsgivere og leverandører. Ut over dette vil en ytterligere effekt kunne være at både oppdragsgivere og leverandører får hevet sin kompetanse hva gjelder miljøtenkning. Samlet sett er det derfor gode grunner for å innføre et minimumskrav. Sentralt blir da hvordan dette rent praktisk fremkommer / følges opp.

Regjeringen har foreslått presiseringer av ikke-anskaffelsesfaglige hensyn i forskriftsverket.

Miljøkrav kan generelt sett utformes både i forhold til leverandør og tilbudet i seg selv (oppdragsrelatert). Dersom utformingen gjøres i første betydning vil det i realiteten være tale om et minstekrav / kvalifikasjonskrav som medvirker til at bare miljøvennlige tilbud eller leverandører får delta i konkurransen. Velges en oppdragsrelatert tilnærming må alle kvalifiserte tilbydere vurderes, for deretter å vektles / premiere miljøvennlige tilbud. Foreliggende forslag gir valgmulighet hva gjelder fokus (leverandør eller oppdrag). Denne valgmuligheten gir kommunene tilstrekkelig fleksibilitet i det daglige arbeid, samtidig som miljøet synes å bli vinneren på lang sikt.

Rådmannen ønsker at Hammerfest kommune skal prioritere å ha fokus på miljø ved alle sine anskaffelser og anbefaler at foreliggende forslag bifalles.

Rådmannens forslag til vedtak:

Hammerfest kommune bifaller forslag hva gjelder presisering av det offentliges ansvar for å minimere miljøbelastningene ved anskaffelser.